

Media ja lehdistö

Euroopan unionin yleinen tuomioistuin

LEHDISTÖTIEDOTE nro 52/21

Luxemburgissa 14.4.2021

Tuomiot asiassa T-378/20 Ryanair DAC v. komissio
ja T-379/20 Ryanair DAC v. komissio

Ruotsin ja Tanskan SAS:n hyväksi toteuttamat tukitoimenpiteet, joilla on tarkoitus korvata lentojen peruuttamisesta tai lentoaikataulujen muutoksista covid-19-pandemian yhteydessä käyttöön otettujen matkustamisrajoitusten seurauksena SAS:lle aiheutunut vahinko, ovat unionin oikeuden mukaisia

Tuet eivät merkitse lainvastaista syrjintää, koska SAS:n markkinaosuus on huomattavasti niitä markkinaosuuksia suurempi, jotka sen lähimmällä kilpailijalla oli näissä kahdessa jäsenvaltiossa

Tanska ja Ruotsi ilmoittivat huhtikuussa 2020 komissiolle kahdesta erillisestä SAS AB:n hyväksi toteutettavasta tukitoimenpiteestä, joissa molemmissa on kyse enintään 1,5 miljardin Ruotsin kruunun (SEK) suuruisesta takauksesta uusiutuvalle luottojärjestelylle.¹ Kyseisellä toimenpiteellä oli tarkoitus korvata osittain vahinko, joka SAS:lle on aiheutunut sen lentojen peruuttamisesta tai lentoaikataulujen muutoksista covid-19-pandemian yhteydessä käyttöön otettujen matkustamisrajoitusten seurauksena.

Komissio katsoi 15.4.2020² ja 24.4.2020³ antamissaan päätöksissä, että ilmoitetut valtiontuet⁴ soveltuivat sisämarkkinoille SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan nojalla. Tämän määräyksen mukaan sisämarkkinoille soveltuu tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi.

Lentoyhtiö Ryanair nosti kanteet, joissa vaadittiin näiden päätösten kumoamista ja jotka unionin yleisen tuomioistuimen laajennettu kymmenes jaosto on nyt hylännyt. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti tässä yhteydessä ensimmäistä kertaa yksittäisten tukitoimenpiteiden, jotka on toteutettu covid-19-pandemian seurauksiin vastaamiseksi, lainmukaisuuden SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan kannalta.⁵

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ensinnäkin kanneperusteen, jonka mukaan myönnetyt tuet eivät soveltuneet sisämarkkinoille, koska niiden tarkoituksena oli korvata vain yhdelle ainoalle yhtiölle aiheutunut vahinko. Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tässä yhteydessä, että tuen tarkoituksena voi olla SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti poikkeuksellisesta tapahtumasta aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen, vaikka tuki hyödyttää vain yhtä yksittäistä yritystä ja vaikka tuella ei korjata kaikkia kyseisen tapahtuman aiheuttamia vahinkoja. **Komissio ei**

¹ Ruotsin toteuttamassa tukitoimenpiteessä on kyse yksittäisestä tuesta, jonka Ruotsi oli päättänyt myöntää SAS:lle yhtiönä, johon voitiin soveltaa takaus- ja lainajärjestelmää, jonka tarkoituksena on tukea covid-19-pandemian yhteydessä kaikkia Ruotsin lentoyhtiöitä ja jonka Ruotsi oli ilmoittanut komissiolle ennen yksittäisen tukitoimenpiteen ilmoittamisen ajankohtaa ja jonka komissio oli hyväksynyt SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla 11.4.2020.

² Valtiontuesta SA.56795 (2020/N) – Tanska – covid-19 pandemiasta SAS:lle aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen – annettu komission päätös C(2020) 2416 final.

³ Valtiontuesta SA.57061 (2020/N) – Ruotsi – covid-19 pandemiasta SAS:lle aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen – annettu komission päätös C(2020) 2784 final.

⁴ SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

⁵ Unionin yleinen tuomioistuin tutki analogisesti 17.2.2021 antamassaan tuomiossa Ryanair v. komissio, [T-259/20](#) (ks. myös lehdistötiedote [nro 17/21](#)), sellaisen Ranskan toteuttaman valtiontukijärjestelmän lainmukaisuutta, jolla pyrittiin vastaamaan covid-19-pandemian seurauksiin lentoliikenteen Ranskan markkinoilla. Unionin yleinen tuomioistuin tutki 14.4.2021 antamassaan tuomiossa Ryanair v. komissio, [T-388/20](#) (ks. myös lehdistötiedote [nro 53/21](#)), toista yksittäistä tukitoimenpidettä SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan kannalta.

siten tehnyt oikeudellista virhettä sen vuoksi, että SAS:n hyväksi toteutetut tukitoimenpiteet eivät hyödyttäneet kaikkia niitä, jotka ovat kärsineet covid-19-pandemiasta aiheutunutta vahinkoa.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi Ryanairin kanneperusteen, jolla riitautettiin se, että tukitoimenpiteet olisivat oikeassa suhteessa SAS:lle covid-19-pandemiasta aiheutuneeseen vahinkoon. Unionin yleinen tuomioistuin muistutti aluksi, että SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan ainoastaan luonnonmullistuksista tai muista poikkeuksellista tapahtumista välittömästi aiheutuva taloudellinen haitta voidaan korvata. Näin ollen **kun otetaan huomioon pandemian nopea kehittyminen sekä siitä SAS:lle aiheutuneen vahingon suuruuden määrittämisen väistämättä tulevaisuutta koskeva luonne, komissio oli esittänyt riittävän täsmällisesti laskentamenetelmän, jolla tämä vahinko pyritään arvioimaan ja jolla mahdollinen liiallinen korvaus voidaan välttää.**⁶ Unionin yleinen tuomioistuin korostaa tässä yhteydessä muun muassa Tanskan ja Ruotsin antamaa sitoumusta tehdä jälkiarviointi SAS:lle tosiasiallisesti aiheutuneesta vahingosta viimeistään 30.6.2021 ja vaatia sitä tarvittaessa palauttamaan saadun tuen siltä osin kuin se ylittäisi mainitun vahingon määrän, kun otetaan huomioon kaikki tuet, joita SAS:lle voidaan myöntää covid-19-pandemian johdosta, ja myös tuet, joita ulkomaiset viranomaiset voivat myöntää.

Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kanneperusteen, jonka mukaan syrjintäkiellon periaatetta olisi loukattu. Yksittäinen tuki johtaa näet luonteensa vuoksi erilaiseen kohteluun tai jopa syrjintään, joka liittyy kuitenkin siihen, että mainittu toimenpide on yksittäinen. Sen väittäminen, että tällainen tuki on syrjintäkiellon periaatteen vastainen, merkitsisi kuitenkin kaikkien yksittäisten tukien sisämarkkinoille soveltuvuuden kyseenalaistamista järjestelmällisesti, vaikka unionin oikeudessa sallitaan se, että jäsenvaltiot myöntävät tällaisia tukia, kunhan kaikki SEUT 107 artiklassa määrätty edellytykset täyttyvät.

Lisäksi jos oletettaisiin, että kyseessä olevilla toimenpiteillä käyttöön otettu erilainen kohtelu voitaisiin rinnastaa tämän periaatteen mukaisesti syrjintään, se on kuitenkin perusteltavissa, jos se on tarpeellinen, asianmukainen ja oikeasuhteinen hyväksyttävän tavoitteen saavuttamiseksi. Siltä osin kuin Ryanair vetoaa myös SEUT 18 artiklaan, unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa muun muassa, että kyseisen määräyksen mukaan kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä perussopimusten soveltamisalalla sanotun kuitenkin rajoittamatta perussopimusten erityismääräysten soveltamista. Koska SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohta on unionin yleisen tuomioistuimen mukaan yksi perussopimusten erityismääräyksistä, se jatkaa kyseessä olevien toimenpiteiden tutkimista sen pohjalta.

Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa tältä osin yhtäältä, että kyseessä olevien toimenpiteiden tavoite on SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa asetettujen vaatimusten mukainen, koska sen tarkoituksena on tosiasiallisesti korvata osittain SAS:lle poikkeuksellisesta tapahtumasta eli covid-19-pandemiasta aiheutunut vahinko. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa toisaalta, että **erilainen kohtelu SAS:n hyväksi soveltuu näiden toimenpiteiden tavoitteen saavuttamiseen ja että sillä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi, koska SAS:n markkinaosuus Tanskassa ja Ruotsissa on suurin ja koska tämä markkinaosuus on huomattavasti niitä markkinaosuuksia suurempi, jotka sen lähimmällä kilpailijalla oli näissä kahdessa maassa.**

Neljänneksi unionin yleinen tuomioistuin tutki komission päätöksiä palvelujen tarjoamisen vapauden ja sijoittautumisvapauden näkökulmasta. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa tässä yhteydessä, että **Ryanair ei ole osoittanut, miten se, että tuki annetaan yksinomaan SAS:lle,**

⁶ Komissio toteaa, että SAS:lle aiheutuneen vahingon suuruus vastaa "lisäarvon menetystä", joka muodostuu vuoden 2019 maaliskuun ja vuoden 2020 helmikuun välisen ajanjakson tulojen ja vuoden 2020 maaliskuun ja vuoden 2021 helmikuun välisen ajanjakson tulojen välisestä erotuksesta, josta on vähennetty yhtäältä vältetyt muuttuvat kustannukset, jotka on laskettu vuoden 2019 maaliskuun ja vuoden 2020 helmikuun välisenä aikana aiheutuneiden kustannusten perusteella, ja toisaalta tulonmenetykseen liittyvä voittomarginaali. Vahingon määrä arvioitiin alustavasti ottamalla huomioon lentoliikenteen väheneminen 50–60 prosentilla vuoden 2020 maaliskuun ja vuoden 2021 helmikuun välisen ajanjakson aikana verrattuna vuoden 2019 maaliskuun ja vuoden 2020 helmikuun väliseen ajanjaksoon, ja se oli määrältään 5–15 miljardia SEK.

voi saada sen luopumaan sijoittautumasta Tanskaan tai Ruotsiin tai tarjoamasta palveluja niistä jommasta kummasta käsin tai niiden suuntaan.

Unionin yleinen tuomioistuin toteaa asiassa T-379/20 muun muassa, että Ruotsin ilmoittama tukitoimenpide on toissijainen Ruotsin taloudessa olevan covid-19-pandemiasta aiheutuneen vakavan häiriön poistamiseksi SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella toteutettuun Ruotsin tukijärjestelmään nähden.⁷ Se kuitenkin hylkää väitteen siitä, että kyseisen toimenpiteen tavoitteena ei tämän vuoksi voi olla korvata SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeuksellisesta tapahtumasta aiheutunutta vahinkoa. Unionin yleinen tuomioistuin tarkentaa tältä osin, että EUT-sopimus ei ole esteenä SEUT 107 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan samanaikaiselle soveltamiselle, kunhan näiden kummankin määräyksen edellytykset täyttyvät. Näin on erityisesti silloin, kun ne tosiseikat ja olosuhteet, jotka aiheuttavat talouden vakavan häiriön, johtuvat poikkeuksellisesta tapahtumasta.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää lopuksi perusteluvelvollisuuden noudattamista jättämistä koskevat kanneperusteet perusteettomina ja toteaa, että SEUT 108 artiklan 2 kohtaan perustuvien menettelyllisten oikeuksien rikkomista koskevan kanneperusteen perusteltavuutta ei ole tarpeen tutkia.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomioiden koko teksti ([T-378/20](#) ja [T-379/20](#)) julkaistaan CURIA-sivustolla julistamispäivänä

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127.

Kuvia tuomion julistamisesta on saatavilla sivustolla [Europe by Satellite](#). ☎ (+32) 2 296 4106.

⁷ Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 17.2.2021 antamassaan tuomiossa Ryanair v. komissio, [T-238/20](#) (ks. myös lehdistötiedote [nro 16/21](#)), Ryanairin nostaman kanteen komission päätöksestä, jossa kyseisen Ruotsin tukijärjestelmän todettiin soveltuvan sisämarkkinoille.